

عنوان مقاله:

علل شکل گیری و سیر تحول شهر ورامین بر اساس متون تاریخی

محل انتشار:

دومین کنفرانس بین المللی معماری و شهرسازی طراحی پایدار و فراگیر برای همگان (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

محمدحسن خادم زاده - استادیار دانشکده معماری، دانشکدگان هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران، ایران

نقیسه تراب - دانشجوی مطالعات معماری ایران، دانشکده معماری، دانشکدگان هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران، ایران

عرفان امیری آذر - پژوهشگر معماری، دانشکده معماری، دانشکدگان هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

با کشف سرزمین های مساعد زیست از لحاظ آب وهوا، دسترسی به آب وخاک مناسب کشاورزی، اولین سکونتگاههای بشری شکل گرفت. این سکونتگاهها با توجه به میزان پتانسیل خود در تامین شرایط زیستی مناسب برای ساکنین، در دوره های بعدی نیز مورد استفاده قرار گرفتند. پس از انقلاب کشاورزی در دوره نوسنگی، انسانها یکجانشین شدند و روستاها را پدید آوردند. با گسترش جمعیت و رشد روستاها، شهرها به وجود آمدند. در فلات ایران نیز شهرهای بسیاری ساخته شده است به طوری که تاریخ شهرسازی و شهرنشینی در ایران از قدمت زیادی برخوردار است. شهر ورامین به علت قرارگیری در مخروط افکنه رودخانه جاجرود، داشتن آب مناسب و خاک مساعد برای کشت محصولات کشاورزی، از دیرباز مکانی مناسب برای ساخت سکونتگاههای پیش از تاریخ بوده است. این سکونتگاهها عمدتا در محدوده شهرهای فعلی شهرستان ورامین قرار دارند؛ بنابراین هسته اول به شهر ورامین شکل گرفت و در دوره های بعدی با چالش های بسیاری مواجه شد. هدف از انجام این پژوهش که با استفاده از روش تحقیق تفسیری تاریخی انجام شده، بررسی عوامل شکل گیری و هسته اولیه شهر ورامین، سیر تحول این شهر و بررسی اوضاع ورامین در دورههای مختلف تاریخی است. این امر با بررسی اوضاع ورامین در متون و مطالعه بناهای ساخته شده و نشانه های معماری شهری در دورههای تاریخی انجام شده است. ورامین در طول تاریخ به عنوان قریه ای از توابع شهر بزرگ ری بوده است. این امر تا دوره زمامداری ایلخانان مغول ادامه می یابد و در این زمان ورامین، دارالملک ری می شود و برای اولین و آخرین بار در این شهر سکه ضرب می شود. از جمله رویدادهای مهم معماری این دوران، ساخت بنای فاخر مسجد جامع ورامین به سال ۷۲۲ ه.ق است. یکی دیگر از اتفاقات مهم در این زمان، رشد ورامین زیر سایه تشیع و وزرای شیعی است. پس از تضعیف حکومت ایلخانان تا دوره قاجار، ورامین ویرانی های زیادی را از سر می گذراند و به شکوه گذشته اش باز نمی گردد؛ اما همچنان به حیات خود ادامه می دهد تا جائیکه با کشاورزی خود بخش زیادی از مواد غذایی شهرها و قریه های اطراف را تامین می کند.

کلمات کلیدی:

شهر ورامین، سیر تحول کالبدی شهر، ساختار شهر، شهر پیش از اسلام، شهر اسلامی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1629190>

